

Владимир Дамњановић

Међуопштински историјски архив Ваљево

Ваљево

ПРОТА МАТЕЈА НЕНАДОВИЋ

(1777-1854) 1823-1871.

Историјска белешка и аналитички инвентар

Историјска белешка

Прота Матеја Ненадовић, Бабо, Матвеј, Матфеј или Матија: Стефановић, Алексић, Оберкнежевић, Распоповић, чича Прота, Прота Ненадовић и другим именима познат рођен је у Бранковини 1777. године, од оца Алексе и мајке Јоване рођене Ђелмашевић.¹ Прва слова научио је, од попа Станоја Петровића, у Бранковини. Школовање је наставио у Срему у Ашањи и Купинову. Пошто је научио читање, писање и црквено певање, вратио се у Бранковину, 1793. године. Исте године се запопио у свом родном месту. Добио је звање проте бранковинског, са нуријом у којој су била села Забрдица, Јасеница и Попучке. Иако врло млад свештеник, Прота заједно са осталим бранковинским свештеницима уводи ред у црквене обреде, по угледу на организацију духовног живота у Срему, уводи тефтере и у њих уписује сву женску и мушку децу до седам година. Такође је учествовао у мирењу житеља свих села која су припадала и ишла у цркву у Бранковини тако да је спречавао да се иде на суд и спречавао кавге. Од оца Алексе се учио мудрости и умерености, помно пратећи текуће догађаје, упознавајући људе, њихове нарави и ђуди, посебно турске. Прота се истовремено учио управљању народом у мирском и духовном смислу, што ће му добро доћи у његовом дугом животу. Уз оца Алексу учествовао је у историјским догађајима. После очеве смрти, 1804. године, активно учествује у Првом српском устанку као ратник, дипломата и државник. Прота је своју дужност најозбиљније схватио. Главна брига

¹ Велибор Берко Савић, *Ненадовићи*, Ваљево 2004, 96.

му је била утврђивање шанчева, снабдевање војске храном и муницијом и држање војске на окупу. Протин допринос устанку у прве три године војевања против Турака, био је велики. Као први српски дипломата и председник Совјета, он је дао допринос победама на плану дипломатије и на ратним поприштима. Карађорђе га шаље у дипломатске мисије у Русију и Аустрију. Био је први председник Правитељствујушћег совјета и командант војске на Дрини.²

Прота Матеја Ненадовић основао је први суд устаничке Србије у Ваљево. Он је саставио Законик на основу кога се судило. Законик је написан по угледу на Крмчију Саве Немањића, а усвојила га је Устаничка скупштина. Протин Законик је усвојен као јединствени правни документ на поробљеном Балкану, у исто време кад је и Наполеон Бонапарта дао свој печат на француски Грађански законик. После слома Првог устанка, Прота Матеја наставља дипломатске активности. Био је у Бечу за време Бечког конгреса. Кнез Милош одредио је Проту, 1818. године, да прима тужбе у Ваљевској, Соколској и Ужичкој нахији. За члана Општенородног суда Прота је постављен 1820. године. Током целе 1820. године Прота борави у Крагујевцу, крај кнеза Милоша и осталих високих старешина. Био је члан Великог народног суда и Законодавне комисије. На свој захтев, пензионисан је 1831. године. Вратио се у Бранковину где оснива основну школу.

Одласком у пензију Прота се посветио свом домаћинству. Бави се и трговином житарица, уз помоћ пасторака Димитрија и Николе. Протина добра у Бранковини, Ваљевоу и на другим местима нису била мала. Поред воденице у Лисином Пољу, коју је подигао 1816. године имао је и воденицу на реци Градац у Ваљевоу. Две велике баштованцинице у предграђу Ваљева (засек Градац) издавао је под закуп, који је 1835. године износио осам стотина гроша. Брану на реци Градац заједнички је подигао са мајором Јовицом Милутиновићем, која је давала воду њиховим воденицама на обе обале реке. После одласка кнеза Милоша из Србије, поново се активира у политичком животу.

Од 1839. године постаје члан Државног савета. После дужег времена Прота се опет нашао на бојном пољу. Учествовао је у гушењу Катанске буне, 1844. године.³ У овој борби учествовао је Прота Матеја са одредом Ваљеваца и капетаном Јованом Миловановићем. Прота се после војних активности вратио вршењу редовних послова у Совјету.

² Исто, исто, 96, 98; Међуопштински историјски архив – Ваљево (у даљем тексту: МИАВ), Б.2.327. Прота Матеја Ненадовић (1777-1854), 1823-1871, Водич Међуопштинског историјског архива Ваљево 2004, 455, 456.

³ Водич МИАВ, Ваљево 2004, 455.

У круг бесмртника Прота Матеја је ушао почетком 1845. године. Ценећи његове заслуге за *ошечесѿво друкѿиво Србске Словесносѿи* претеча Српска академија наука и уметности, изабрало га је за свог почасног члана. Ту част имаће још два Ненадовића: син Љубомир и синовац Јеврем. Био је представник Кнежевине Србије на Мајској скупштини у Карловцима 1849. године. Остао је члан Државног савета до 1852, када је затражио пензију. Последње године живота Прота је проводио у кругу породице у Ваљево и родној Бранковини, молитвено пребирајући бројанице, уз редовно учешће на литургијама у бранковинској цркви, као својој задужбини. Прота Матеја Ненадовић женио се два пута. Прва супруга Мирјана умрла је 1808. године. Пре ње су умрла сва деца рођена у том браку. Други пут оженио се удовицом Јоком. У том браку су рођени: кћи Марија и синови Алекса, Светозар и Љубомир. Његова ученост, вредноћа и скромност одржали су га током педесет година на врху политичких збивања, што се не може рећи ни за једног од његових савременика. Све време у народној служби обављао је одговорне послове и увек штитећи достојанство једног малог али духом великог народа. Прошао је бројне активности Србије у рађању. Он је један од покретача устанка, устанички старешина, дипломата, државник, политичар, историчар, судија, законотписац и мемоариста.⁴

Прота је био доста веселе нарави, разговоран и шалив, радо је причао о својој прошлости а нарочито млађем нараштају и сељанима. Био је врло бистар, досетљив и мудар. Био је познат као врло добар дипломата, добар државник и добар војсковођа. Он је својом речитошћу умео придобити свакога са ким је водио разговор а нарочито простији сталеж. У пићу је био врло умерен, мада је добро а нарочито је волео ајвар, рибу и раке. Када би се докопао ових намирница није знао колико му је доста. Он се задовољавао и најпростијим јелом само му је било битно да се добро наједе, било да је у питању сланина, бели лук, пасуљ и ма које друго јело. Што се тиче облачења Прота се до смрти врло лепо носио, и увек је на себи имао чисто богато по кроју свештеничко одело и капу на глави.⁵

Прегледом архивске грађе личног фонда Проте Матије Ненадовића дошло се до закључка да се за Проту може рећи да је био вредан, радан човек, домаћин који је запажао и водио рачуна о сваком детаљу. Прота је водио рачуна и о башти, ограђивању баште, раду у пољу, бриге о сточном фонду, кошењу траве, воденицама и бројним другим стварима. Трудио се да му имање и имовина увек буду сређени и обрађени и да о свему буде обаве-

⁴ Велибор Берко Савић, *Ненадовићи*, Ваљево 2004, 165, 173; Водич Међуопштинског историјског архива Ваљево, Ваљево 2004, 455.

⁵ Исто, исто. 178,179;

штен. Поред његовог образовања које је било изузетно може се видети и његово познавање села, сеоских послова, сеоских прилика, народа. За њега се може рећи да је био човек из народа уљудан, скроман, свим добрим саветима приступачан и при том врло вредан човек. Прота Матеја Ненадовић је често своја права бранио на суду. Његов живот су такође обележиле судске парнице које су биле углавном имовинско правног карактера. У његовој преписци са зетом Ђуком Сајићем можемо видети упуства која му Прота даје и налог да се обрати суду. Прота је имао и породичних невоља. 1845. године му је умро брат Никола, иза кога је остао син Коста Ненадовић (Константин), артиљеријски официр у стајаћој војсци. Сматрајући да Прота и Никола, као браћа, нису поделили заједничку имовину, Коста је поднео тужбу за деобу чија парница је трајала и после Протине смрти све до 1872. године када се Коста најзад скрасио у Бечу.

Начин сређивања и стање архивске грађе

Лични фонд Прота Матеја Ненадовић формиран је у Архиву 1998. године од докумената који су издвојени из Збирке поклона и Збирке откупа. Допуна са архивском грађом извршена је 2015 из фонда: Окружног суда Ваљево.⁶

Архивска грађа разврстана је на године. Формирани су предмети и извршено сређивање докумената у предмету. У оквиру године предмети су сложени према датуму настанка (хронолошки). Поред сигнатуре (словно-бројчана ознака фонда), предмети су обележени бројевима од 1 до 81, колико и фонд има аналитичких јединица односно предмета. Фонд је обрађен и урађен је аналитички инвентар 2016. године. Елементи описа инвентарисаних јединица (предмета) су: 1. сигнатура, 2. датум (хронолошка ознака); саставни део датума је и место настанка документа), 3. врста документа, 4. садржај, 5. спољна обележја предмета. Акта су писана ручно црним мастилом, старословенским језиком. Прота је у својим документима користио доста руских речи. Папир је претежно, нестандардног формата и димензија. Обављени су неопходни технички послови (стављање предмета у кошуљицу, печатање, сигналирање и фолијација). Сва документа припадају српској ћирилској провенијенцији, односно писана су црним мастилом, већином написана црквенословенском ћирилицом на машински израђеном папиру топло пресованом. Прилично је глатке површине, мада има папира са благом текстуром, који је обично беле (временом мало пожутеле) или светло плаве боје, која је углавном

⁶ МИАВ, Б.2.327. Прота Матеја Ненадовић (1777-1854), 1823-1871, кут. инв. бр. 1, група: Имовинско-правни списи пр. бр. 15; кут. инв. бр. 2, група: Преписка пр. бр. 29, 31, 34, 38, 41, 43.

остала очувана. Папир је претежно, нестандартног формата и сваки документ је премерен да би се одредиле димензије. Наиме, писма су уобичајене форме писмо-коверат. То је подразумевало да се по исписивању садржаја оно савије, запечати црвеним воском са утиснутим печатом, а на полеђини писма испише адреса примаоца. Акта суда – спорови Протини са сродницима, су увезана у предмет и по ондашњој пракси, носе траг пресавијања по дужини. За разлику од већине кнезова и знаменитих људи, који своја писма нису писали лично већ су то чинили њихови писари, Прота је сва своја писма писао сам.

Приликом приређивања докумената водило се рачуна о неким важним методолошким принципима. У својим документима користио је доста руских речи, односно користио је слова и знаке која се не користе у савременом српском писму (*ѣ, њ, њ, я, ю...*). Такође, користио је словне знаке у складу са језичком реформом Вука Караџића, као што су *ј, ђ, њ, џ* и друга. Приликом израде аналитике обављена транскрипција на савремено српско писмо, осим текста који се наводи из документа који је под знаком навода и у курзиву. Прота је имао вичну руку, лепо, јасно и граматички је исправно писао. У прилог томе говори његово правилно познавање и коришћење интерпункцијских знакова, као нпр. тачку-зарез, писао је велико слово за властита имена и имена географских појмова, а и велика слова назива органа власти. Оно што је уобичајено за писање тога доба је – састављање речи, дешавало се и њему. Извршено је њихово растављање, да би садржај документа био јаснији. Речи које су писане скраћено дате су у целини, с тим што је део који недостаје стављан у заграде. Места која нису могла да се прочитају, због издлелости или оштећења (несавесног скидања печата), означене су са три тачке у заградама. Слово *х* није уношено у речи у којима недостаје (нпр. спаиа, наиа, а треба спахија, нахија). Има аката који носе печате утиснуте у црвеном воску. Тај печат је био гаранција да ће писмо стићи до крајњег одредишта. Прота је користио два печата, округла 2x2 цм, оба са круном и крстом при врху, један је оивичен цветним венцем и испод круне нејасне контуре које највише личе на две птице окренуте једна ка другој, а други има утиснуту округлу линију а у средини штит са четири оцила.

Сви датуми у грађи наводе се по Јулијанском календару.

Фонд има три инвентарне јединице – кутије, које имају и унутрашње и спољашње листе (етикете). Први сачувани акт заведен је 29. јула 1823, а последњи 4. децембра 1871. године. Архивска грађа фонда до сада је делимично коришћена и објављивана. Фонд припада категорији архивске грађе од изузетног значаја.⁷ Садржи грађу за период 1823-1871, 3 кутије списа (0,30 м).

⁷ Службени гласник Републике Србије бр. 42/1998.

Лични фондови садрже разноврсну архивску грађу, по садржини и обиму, која одражава разне врсте делатности творца фонда, па се општом систематизационом шемом утврђује, према садржајној врсти докумената на основне групе и то:

1. Лична документа
2. Имовинско-правни списи
3. Документи делатности
4. Преписка
5. Архивска грађа сродника творца фонда

За групу V, у напомени уз садржај и опис предмета у Аналитичком инвентару, истраживањем родослова Проте Матеје Ненадовића написано је сродство.

У првој инвентарној јединици налазе се лична документа (декрет о пензионисању); имовинско-правна документа (спорови око: земље, воденице, дуга, деобе имања, забрана; тапија на продају земље, подизање „папирне фабрике“ на Градцу 1835).

У другој инвентарној јединици се налазе: документа делатности (писмо Ваљевском магистрату 1823; писма суду; Протин извештај о буни у Срезу колубарском 1840); преписка са члановима породице, Протина писма Ђуки Сајићу. Сачувано је 57 оригинал Протиних писама, писаних у целости његовом руком.

У трећој инвентарној јединици се налазе: документа о сродницима (именовање Светозара Ненадовића за начелника Среза колубарског 1851. и остало).

С обзиром на старост архивске грађе која датира из прве половине 19. века можемо закључити да фонд није сачуван у потпуности, али делови фонда који се налазе на чувању у МИАВ су добро очувани. С обзиром на старост архивске грађе која датира из прве половине 19. века можемо закључити да је архивска грађа новоформираног фонда очувана и, без сваке сумње, спада у најзначајнију архивску грађу која се налази и чува у Међуопштинском историјском архиву Ваљево. Архивска грађа фонда је коришћена и објављивана.

Објављени радови:

- Милан Ђуричић: *Српски њрошјојереј Матеја Ненадовић, огломци из истјорје српској усјанка 1804. године*, издање Словенског добротворног друштва, С. Петербург, 4. јула 1881, 98.
- Велибор Берко Савић: *Протја Матеја – Акџа и џисма*, Дечје новине, Горњи Милановац 1984, 738.
- Велибор Берко Савић: *Ненадовићи, издање ауџора*, Ваљево 2004, 748 (Види: о Проти Матеји Ненадовићу: од 96. до 190. стр.)
- Мирослав Перишић: *Протја Матеја Ненадовић – Живој и рад*, Ваљево, 1984, 100.

**Б.2.327. Прота Матеја Ненадовић
(1777-1854)
Аналитички инвентар
1823-1871.**

**Инвентарна јединица 1.
предмети 1 - 19**

І. лична документа

Б.2.327. – 1.

Бранковина, Ваљево, 1831. септембар 10.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Бранковине, упућено кнезовима Суда Нахије ваљевске у Ваљеву, којим их обавештава о свом недоласку по договору у Ваљево, због одласка у Шабац. Уколико буде потребе да му пишу у Шабац.

1 лист, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 2.

Бранковина, Ваљево, 1833. мај 1.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Бранковине, упућено славном Суду Нахије ваљевске из Ваљева да не дозвољава удају своје малолетне унуке од 13 година. „Писмо које сине ми њослали њод нумером 164. у Призренију кћери њочившеі Докића а унуке моје да је рад неки Аксентије из Палежа узети, и да вас њија суд деоградски, а ви мене оџом ја блаодарећи како вама њако и суду деоградском. Најављени Аксентије мени није добро њознаџи, но ја неки код вас њохваљивали да је њошџен њо море дџиџи и да ја њошџен не судим. По моме мишљењу њему као дећару њреба зрела девојка, макар и без мираза која ће му кућу кућџиџи и свако удовљетџвореније чиниџи а не деџе које сад њек њринестџу џодину навршује, које ни њоњатиџа у кући нема а џол како се мужу удовљетџвори.“ ... „А сада није нужда да се сада безвремено удавати мора, ако ли осим деџе код маћије дџиџи не може, џо молим славни суд да ми јаве. Она има џде да живи и до њрве њрилике за удају.“

2 листа, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 3.

Крајујевац, Ваљево, 1835. новембар 4.

Ранко Мајсторовић, члан Управног совјета и Вељко Зубан из Крагујевца, упућују декрет Исправничеству Округја Ваљевског из Ваљева за

пензију господина Мате Ненадовића Проте и Јакова Ненадовића. Декрет се упућује на потврду кнезу, јер поменути немају та овлашћења.

2 лисџа, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

II. имовинско правна документа

Б.2.327. – 4.

Пожаревац, Ваљево, 1835. јул 8.

Обавештење кнеза Милоша Обреновића из Пожаревца, упућено Исправничеству Окружја Ваљевског из Ваљева, да дозвољава подизање папирне фабрике на реци Градац, а на имању Матеје Ненадовића. Дозвољава се Матији Ненадовићу фабриканту да одабере место на Градцу које се њему допадне. Ако му не одговара на његовом имању да изабере друго место, њиву или ливаду оно ће се за потребе фабрике откупити.

2 лисџа, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 5.

Београд - Ваљево, 1839. децембар 14. - 1840. март 15.

Судски спор Проте Матеје Ненадовића из Београда и Јовице Милутиновића из Ваљева, око вода за воденицу на Градцу. Јовица Милутиновић повлачи своју тужбу у вези градње воденице јер су се (посулили) договорили. Јовица је пристао да уступи Проти Матији све што је у његовој тапији записано а било је спорно за изградњу поменуте воденице. Током овог спора Јовица Милутиновић није примао плату у државној служби.

3 лисџа, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 6.

Ваљево, Београд, Бачевци, Градац, 1840. април 1. - 1844. октобар 12.

Судски спор Проте Матеје Ненадовића из Ваљева по тужби Глише Обућине из Бачеваца и Јоке Крсмановића из Градца, због градње воденице на реци Градац, поред њихове земље. Они сматрају да ће нова воденица наносити штету. Прота сматра да вода не може нанети никакву штету и да свака воденица има свој јаз којим вода отиче а уколико дође до неке штете да ће он сву штету платити. Прота наводи Јосипа Дабића као члана Суда Окружног да посведочи да је ту била воденица од 4 витла воденична и да је до њива увек био врбљак кроз који је вода текла, а да нигде не може бити воденице а да око ње њива нема. Одобрено је да се

воденица гради. Јован Крсмановић је ометао рад воденице због чега је и кажњен са 25 штапа.

85 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 7.

Београд, Ваљево, 1842. јул 27.

Судски спор Исмаила Хаџи Исмаиловића из Београда, против Проте Матеје Ненадовића из Ваљева због дуга од купљене земље, коју му је продао његов отац Мустафа Бег Хаџи Исмаиловић у време обнародовања Царског Хатишерифа 30. новембра 1830. године. Земљу је продао у Ваљевској Нахији и примио 20 дуката цесарских под условом да купац земљу може четири и по године да користи. То време је прошло а Прота и даље земљу користи а ни трага од повратка исте нема. Он тражи од суда да му дозволи увид у тадашње књиге, да види како се та земља води „пошто је Прота Матеја Ненадовић тада велики судија био” па мисли да је у књиге уписао како је њему повољније било. Ибрахим је поседовао 70 плугова земље, а Прота је купио 40. плугова. Прота пристаје да врати 20 дуката а тапију да врати не може, јер је он ортак на ту земљу. Земља није подељена па се не зна који је део његов јер је он само један део купио.

16 листова, 35x22

Оригинал (прилози у спору су копије), црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг, скица земље.

Б.2.327. – 8.

Ваљево, Лукавац, 1842. август 14.

Тужба Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, против Степана Гудовића, Мијаила и Арсенија Кнежевића и Милована Дашковића из села Лукавца, због искоришћавања његове земље – очевине у селу Лукавцу. Тврди да две године ору и користе без икакве надокнаде. Суд позива оптужене да дођу и донесу доказе о власништву на поменути земљу. Суд налаже начелнику Округа Ваљевског да наложи господину капетану Аксентију Срећковићу да он са неколико отмених кметова изађе на лице места и саслуша обе стране са сведоцима. Тужени поседују неке доказе о куповини земље (исплате) али недовољне а граниче са са земљом Ненадовића. Доказано је да постоји спорна земља и да до поравнања није могло доћи.

11 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 9.

Ваљево, Београд, 1843. март 20. - 1849. новембар 19.

Спор Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, са Попучанцима (мештани села Попучке код Ваљева) због воденице. Молба Суду округа Ваљев-

ског да што пре узме у рад његову тужбу због уништења његове воденице, која стоји већ осам година. Воденица је насилним путем одваљена. Прота тражи да му Попучанци израде нову воденицу и моли да га позову да буде присутан кад се иста буде градила. Да се јаз очисти којим је вода претекла јер је исти засут. Да му се накнади штета због нерада његове воденице. Све ове захтеве он је на суду добио, као и накнаду штете. Од накнаде штете је одустао, али да се воденица одмах уради и у рад пусти, да се јаз још прошири, брана ојача и вода поново врати у јаз према потреби воденице. (план воденице Проте Матеје Ненадовића у Попучкама са јазом старим и новим).

16 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг, план воденице са јазом старим и новим, документи су делимично оштећени.

Б.2.327. – 10.

Ваљево, Београд, Грабовица, 1844. септембар 4, 1845. фебруар 23.

Тужба Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, против Милана Ђокића из Грабовице, због сече дрвета. Он тужи именованог да је у Забрану (име њиве) његовом, границу (дрво) посекао. Туженик не признаје да је посекао дрво, већ каже да је четири године узимао траву под кирију и да је све обавезе по договору платио.

9 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 11.

Ваљево, 1845. април 26.

Облигација Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, издата високославном Попечитељству финансија. Ова облигација издата је на износ од 500 дуката цесарских. У прилогу овог дописа налази се списак непокретности које се налазе у Ваљеву на који се ставља интабулација за обезбеду поменутог дуга. Процењене непокретности су у висини датог дуга. Измирена је тражена судска такса.

8 листова, 35x22

Оригинал (прилог-копија), црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 12.

Ваљево, Београд, 1846. јул 9.

Спор Косте Ненадовића поднаредника артиљеријског из Ваљева, са стрицем Протом Матејом Ненадовићем из Београда, због деобе (утврђивања изградње воденице у Косјерићу). Предмет спора је да ли је воденица изграђена пре или после деобе Ненадовића. По исказу сведока Павла

Југовића, Неранце, удове Ненадовића и др. Није могуће утврдити да ли је воденица саграђена пре деобе или не.

14 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, предмет излечен (извршена конзервација) тренутно у добром стању.

Б.2.327. – 13.

Београд, Ваљево, Бранковина, 1846. октобар 21.

Молба Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућена славном Суду Окружја Београдског у којој тражи да му се пошаљу тапије од њива које поседује у Косјерићу. По његовом сазнању он поседује око 20. плугова. Толико је поседовао док није отишао у Немачку, али мисли да су Турци део земље узели у своје руке и продавали њиве и крчевине (искрчена шума). Моли да му се доставе тапије на његово име, име свог оца, браће Петра и Николу. Прота жели да оспори да се Турци укњижавају на његову земљу, и да се никад ниједан алија не може укњижити на његово имање. „А моја крчевина Хвала Боју и још није Алији без садље остијала никад.“

32 листа, 35x22

Оригинал (прилог-копија), црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 14.

Београд, Ваљево, 1847.

Скица и урбанистички план града Ваљева, на којем се налази и кућа господина Проте Матеје Ненадовића из Ваљева. Урадио Јован Невалд у Београду. На скици се може видети где се налази воденица, чаршија, туђа добра у односу на његову кућу. На урбанистичком плану се може видети и распоред још неких битних објеката (данашњи Тешњар) као и сам ток реке Колубаре.

2 листа, 49x32

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 15.

Београд, Ваљево, Смедерево... 1847. јануар 20. - 1854. октобар 22.

Спор - парница Косте Ненадовића, артиљеријског поручника сина почившег Николе Ненадовића, са стрицем Протом Матејом Ненадовићем чланом Високославног Совјета због деобе имања. Предмет по овој парници обухвата период од неколико година. Веома је сложен и садржајно богат, али не у потпуности сачуван. (Недостају пресуде и доста других елемената предмета). Пошто је предмет био раздружен архивист је применио принцип провенијенције и средио га по годинама а у оквиру

година по хронологији, па ће на тај начин бити и приказан. Према подацима из предмета не може се утврдити тачан почетак као и завршетак спора. Као година почетка парнице спомиње се 1846-1847. година. Пронађена је тапија на турском језику из 1846, која се налази припојена преводу из 1847. године (*койија*). Односи се на куповину земље од Турака.

Писмена изјава Косте Ненадовића артиљеријског поручника упућена славном суду Окружја београдског којом одговара на оптужбе против свог стрица Проте Матеје Ненадовића, које се односе на деобу његовог покојног оца Николе и његовог стрица. Испитани су сведоци као што су господин Гудовић, господин Дамњан Ђелмаш судски чиновник, госпођа Неранца Ненадовић. Сви ови сведоци су сагласни у једном да им није познато да су господин Прота и његов почивши брат Никола били подељени. Господин Гудовић износи да је господин Матеја забранио оцу Косте Ненадовића да одлази у Косјерић, али му је овај одговорио „*да он никад одустијати неће ња макар ја Проша и удио*“. Такође износи да су Никола и Матеја у Косјерић ракију воловским колима возили и да је једном приликом Матеја рекао да он „*хоће за себе воденицу прадијии*“ па се може закључити да је воденица постојала још у задрузи. Он не зна о ком трошку је грађена. Такође и господин Ђелмаш не зна на који начин су подељени, и да ли су подељени и да ли је уопште деоба била. Нема никаквих података о деоби. Сматра да деобе нема без баштенских књига. Он такође не зна о чијем трошку је воденица у Косјерићу грађена, да ли у задрузи или не. Мисли да Прота треба законским путем да докаже деобу. Воденица се налази на земљишту Ненадовића. Помиње се да је Јаков спорни део воденице поклонио Николи и Петру. Такође госпођа Неранца износи да Јаков има половину а другу половину има Матеја. Она наводи да је „*Јаков свој део њоклонио Николи*“, то јест њеном оцу. Друга спорна воденица била је на реци Колубари и она је такође била заједничка и припадала је породици Ненадовић. Половина је припадала стрицу Лазару коју је он поклонио Јакову а он Николи и Петру. Следећа спорна воденица налазила се у Попучкама. За ову воденицу вода је била доведена из Попучанског јаза, што је и касније било спорно јер воденица није радила. Она такође наводи да је стара воденица рађена у заједници. Сматра да је тешко то доказати. Она зна да су Прота Матеја Ненадовић и Никола Ненадовић били у заједници и да поједини сведоци и помажу и одмажу. Прота Матеја Ненадовић наводи да је деоба била и по грађанском закону. Коста Ненадовић спори свог стрица и истиче да он „*са својим сџирицем никакву имовину није сџицао али има њраво на део свој оца и сџарине*“. Мисли да писана деоба између његовог стрица и оца није постојала већ је постојао усмени договор. „*Шџо се џиче земље шџо мој сџириц каже да џајије има џо се односи на земљу Луковчана и она се зове „Лалинци*“. Он ту земљу

не потражује. Он потражује земљу у Косјерићу. На тој земљи се налази воденица. Он наводи да се на тапији Јаића Бега власника великог броја земље, воденица и кућа, које је касније продао одласком Турске администрације из Ваљева. Види се да је та земља вођена на целој фамилији Ненадовића, а не самом Проти Матији Ненадовићу. „*Зашто и проћиивуречим да је мој сѣриц било какве деобе са мојим оцем до њејове смртии имао. Још да је њаква деоба извршена пре 12-13 година. Остѣјем пре својој њужди и захѣевима за ѡменуѣим воденицама, земљом, и сѣиску назначеном иде су ѡѡисане сребрне и друје сѣвари а нарочиѣо жуѣа ѡушка ѡчившеѣ сѣрица Пеѣра, за коју је Протѣа рекао да је њејова а на њој се налази име Пеѣра Ненадовића на цеви урезано.*“

Почетком априла 1849. године сва акта поменуте парнице достављају се Врховном суду у Београду на разматрање. Такође као прилог налазе се изјаве појединих сведока Симе Ђурића, Арсенија Неимаровића, Марка Лазаревића, Живана Лазаревића, Луке Лазаревића, Андрије Лазаревића који својим изјавама потврђују да се земља Косирић налази између села Лукавца и Попучака и да иста припада господину Проти Матији Ненадовићу и да се на тој земљи налази воденица. Сведоци тврде у сведочењима да је Прота „*својим ѣрудом ѣу земљу окрчио*“ и да њему припада. Сва прикупљена акта господин Коста Ненадовић артиљеријски поручник против стрица свог господина Проте Матеје Ненадовића, подноси Вашој светости „*на високочајше блаѡоразмаѣреније*“. По овој пресуди суд је 19. маја исте године изрекао пресуду да оптужени нема право узнемиравати тужитеља, и да убудуће само оне делове добара „*ѣријажаѣиел*“ које је његов почивши отац уживао користи. Ако сматра да му је у деоби имања у Бранковини неправда учињена „*ово новој деоби ѡдврѣнуѣи може*“. Такође у овом периоду господин Коста Ненадовић тражи период од 15. дана за припрему одговора по поменутој пресуди. Прота Матеја Ненадовић 4. септембра 1850. године доставља обавештење главном Суду Окружја Београдског у спору са својим синовцем и обавештава поменути суд да због „*рђавоѣ сѣања здравсѣвеноѣ моѣ, а друѡ здоѣ моје сѣаросѣи*“ не може лично присуствовати па ће писменим путем одговорити као што је и сама парница од самог почетка ишла. Дописом се тражи да се одреди комисија које ће извршити увид на ком месту воденица Косјерићка се налази. Господин Прота Матеја Ненадовић наводи да је деоба била урађена још за живота његовог брата и да је његов брат после тога неколико година живео. Да је био незадовољан жалио би се власти. Наводи „*кад је деоба оцу њејову ѣрава била и ѣрихваѣио ѣако и њејовом сину биѣи мора*“. Прота Матеја Ненадовић наводи да су у присуству сведока сагласили се у подели „*земље, ѡкућних сѣвари, ѡкреѣине имовине, сѣара*

кућа, вајај, ледарница, подрум, мали подрум, амбар, чадрак, кукурузни чардак, качњак“.

Од непокретне имовине наводи: ливада више куће, ливаде у кућишту, њиве у гају Радојичином, њива у Рабасу, воћњаци, земља у Павињцу, виногради изнад Павићеве куће, воденице у Бргулама, земља у Косирићу и остало.

Од покретне имовине наводи: оружје, златне ствари, сребрне и бакарне, дрвене, овце, свиње, кола, алати и остало.

Прота Матеја Ненадовић у писму славном суду даје образложење у вези спора са својим синовцем Костом, који оспорава његову деобу са братом да позове своје комшије које ће посведочити да је истина „*иојис ираведан*“ и да се целокупна документација достави суду. Подсећа да је од пресуде у свим прошлим годинама у Бранковину врло ретко долазио негде око пет пута. Што се тиче ливаде Косјерићке не треба господин Коста да се чуди како је та земља његова а он је за ту земљу Јајићу једног свог коња у вредности од 400. гроша дао. А што се тиче тапије каже да је ова тапија коју је Јајић дао оцу моме Алекси, Јакову и „*свој нашој кући*“ за времена Карађорђева. То се не односи на земљу која је спорна. Што се ливаде Косирићке тиче а и тужитељ сам уживао то ће комисија доказати како се које парче земље зове, које је „*Лалинац*“ а које је „*Косирић*“. Што се тиче Бргулске воденице у уговору о поправци исте тужилац трошкове поправке није хтео сносити, па самим тим и приход од исте воденице није могао добијати. Поред многих сведока у вези поменуте парнице интересантно је сведочење 21. јула 1851. године Софронија Хаџића пароха Бабалучког. Он наводи да се господин Матеја са својим братом Николом у свему поделио и са кућама су 15 година одвојено били. Наводи да је он о „*Светом Алимјију*“ са парохом њиховим почившим Симеоном Петровићем на славу долазио и обојици „*ио ради сече колача*“. Колач сам ломио „*обашка*“ у њиховим кућама у којима су живели. Што се тиче воденице у Косирићу добро знам да Никола никаква ортаклука није имао зато што је господин Матеја говорио да ту воденицу прави за своју супругу „*Јоку*“ говорећи „*Ако ме ире случајно нађе смрт да јој бар воденицу оставим, нека се иосиоћа Јока са децом хлебом храни*“. Он наводи да што се тиче изградње воденице из куће – подрума ништа заједничко није узео ни трошио већ је од цркве Бранковачке око 300 ока ракије купио и то је однео у Косирић радницима који су јаз копали и мајсторима који су воденицу градили. Парох наводи да је после учињене деобе, почивши Никола неколико година био жив и ретко који празник да је пропустио а да цркви није дошао, са нама се дружио, разговарао и никад се није жалио на деобу између њега и његовог брата. Напротив говорио је да му је жао што се господин Матеја одселио у Ваљево а њега самог оставио да се мучи.

У овој парници било је доста сведочења, доста доказа, жалби по разним питањима. Тако је господин Коста Ненадовић поднео тужбу против свог зета Ђуке Сајића из Ваљева, у којој тражи да се све ствари које по смрти свог оца његов зет присвојио напишу и под „*безбедности судску страву*“ као Костина очевина да се „*зайечати*“ а Ђуку Сајића да суд позове на ислеђење.

Окружни суд у Београду доставља акта парнице суду Округа Смедеревског у вези молбе, коју је суд Округа Београдског упутио Попечитељству правосудја да се предмет парнице Косте Ненадовића артиљеријског поручника против господина Проте Матеје Ненадовића члана Совјета земаљског због деобе имања упути суду Смедерево на ислеђење и пресуду као неутралном суду у вези ове парнице.

Окружни суд у Смедереву на основу свега претходног доноси извод суђења у парници господина Коста Ненадовића артиљеријског поручника против свог стрица господина Проте Матеје Ненадовића члана Совјета земаљског у следећем:

Суд захтева да се целокупно имање напише и по закону подели.

Да оптужени господин Прота Матеја Ненадовић „*верно и законски*“ није доказао да је се са оцем тужитеља почившем Николом као својим братом поделио.

Двојако се полазило и са једне и са друге стране што се види из ислеђивања од 1847. године па надаље све веће и битније ствари припадале су господину Проти Матији Ненадовићу а Николи скоро ништа. Суд има став да је Никола неразуман био да је све веће брату препустио а ништа себи узео.

Да је тапија осведочавана а Сулејман Бег Јајић Турчин из Београда „*иошкрейио је*“ (потврдио је) да је земља Косирић звана „*Косирић*“ не само Матијина него браће му Николе и Петра јер је поменути Јајић свој тројници уступио. Доказано је да је нова воденица у Косирићу на истој земљи и на истом месту где је била стара „*на старом воденичишћу*“. Право на ову воденицу има господин Никола без обзира што тужитељ говори да је подигнута на другом месту са другим јазом и да ју је он подигао за своју жену и децу. Све је то учињено на задружној земљи што је потврђено исказима сведока. Воденица је прављена из задружне куће у Бранковини и да је 200. до 250. ока ракије за изградњу отерано. Исказом господина Гудовића кад се ради о Косјерићкој воденици да је оптужени господин Матеја рекао да је за себе прави а господин Никола одговорио „*да је оставиши неће ња макар ња браћи удио*“. Да је господин Матеја био подељен не би господин Никола ово по Гудовићу поручио. Воденица је у задрузи прављена и на задружној земљи.

Такође се доказује да је виноград код Ваљева за који господин Прота тврди да је његов исто у задрузи купљен и да је отац његов овај виноград обрађивао и уживао, а тужени тапију од овог винограда није имао.

Постојало је још нерешених питања што се тиче покретне и непокретне имовине у деоби господина Проте Матеје Ненадовића и господина Косте Ненадовића. Суд је закључио да између браће деобе није било. Сведоцима у овом поступку су исплаћене накнаде: Обрад Петровић из Диваца, Митар Јеремић из Белића, Марко Бојић из Бргула и остали, као и трошак тужиоца што укупно износи 1497 гроша. Да је господин Прота Матеја Ненадовић као високи чиновник коме су закони земаљски добро познати и као уважена личност и за отаџбину заслужан казни са 100. талира и уплати у касу фонда школског, и да суду накнади трошкове поступка. Решење потписали председник суда Д. Исаиловић, чланови суда Сима Банковић и Павле Симеуновић, као и секретар С. Обрадовић.

Из пресуде се види да господин Матеја „верно и законски“ није доказао да је се са оцем тужитеља покојним Николом, као својим братом поделио. Прота Матеја Ненадовић на решење суда улаже „Рекурс“ (примедбе Проте Ненадовића у вези добијања решења).

Прота Матеја Ненадовић, 22. октобра 1854. године, упућује славном суду Округа Смедеревског да му исти пошаље преписе свих аката његове парнице са синовцем Костом Ненадовићем, да ће он таксу платити што ће један писар дангубити преписивајући поменута акта. Уколико не могу да му препишу, да Оригинална акта Ваљевском суду пошаљу па ће он ангажовати неког писара да иста препише. Нада се да ће му Смедеревски суд удовољити. Ово је једно од последњих оригиналних писама Проте Матеје Ненадовића.

431 листи, 35x22

Оригинал (прилози-копије), црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 16.

Ваљево, Палеж, 1847. новембар 22.

Прота Матеја Ненадовић из Ваљева, стављање интабулације на добра почившег Симе Хаџића из Палежа. Господин Прота Матеја Ненадовић члан Високог Совјета ставља интабулацију на непокретна добра почившег Симе Хаџића из Палежа, за обезбеду дуга у износу од 1500 гроша чаршијских. Именовани се задужио 1820. године.

1 листи, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 17.**Ваљево, Београд, 1850. мај 11, 1851. мај 25.**

Спор господина Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, члана Високо-славног Совјета са Анђом Гавриловић, женом Милутина Гавриловића сарача из Ваљева због заузећа земље. Прота Матеја Ненадовић моли суд да на лице места изађе „ојарничено местио“ и изврши увид и Анђу судским путем принуди да она његову земљу из своје „заираде исјустии“. Као сведоке наводи комшије Милутина Тадића и Јеврема Тадића из Ваљева. Анђа жена Милутина Гавриловића сарача из Ваљева има у Ваљеву кућу коју је још за време кнеза Милоша од Хасан Бега купила. „И о којој кућовини има она писмено судом јошврђено“. Пошто је Прота Матеја Ненадовић почео део плаца користити показујући неку тапију без икаква права потписа и „мухура“ којим доказује да је поменута земља његова и да ју је он сам од Хасан Бега купио. Будући да је Хасан Бег казао пред Попечитељством иностраних дела „да он њај плац ником другом јродао није нејо јоменујој Анђи“ која то и доказује писменим доказом. Тада је Попечитељ иностраних дела умолио Попечитељство правосуђа да оно Суду Округа Ваљевског изда налог да забрани Проти Матији Ненадовићу продавање поменутог плаца на који он никакво право нема. Попечитељ правосуђа је Алекса Симић.

28 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 18.**Ваљево, 1854. септембар 30.**

Продаја земље Косте Ненадовића артиљеријског поручника из Ваљева, господину Проти Матеји Ненадовићу, пензионисаном саветнику из Ваљева. Коста Ненадовић је поднео тапију коју издаје са своје стране господину Матеји Ненадовићу где му продаје нека своја добра за цену од 100. дуката, молећи да се иста тапија судски потврди и господину Светозару Ненадовићу преда. Тапија се односи на земљу у Рабасу, затим у Козличићу, као и два воћњака близу куће Матеје Ненадовића. По овом предмету плаћена је такса у износу од 5 гроша и 10 пара.

4 листа, 35x22

Оригинал (прилог-копија), црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 19.**Ваљево, Београд, Уб, 1854. децембар 28.**

Спор (обнова поступка) Косте Ненадовића артиљеријског поручника из Ваљева против Проте Матеје Ненадовића, саветника из Ваљева због дообе имања. Господин Коста Ненадовић, артиљеријски поручник тражи

од судских власти да по пресудама које су донете, изврше процену колико су добра која су била спорна доносила прихода имању, како би према томе досадашње приходе са парничних добара од парничара наплатили. Моли суд да се образује комисија која ће то утврдити, а он ће по добијању комисијског извештаја таксу платити. У оквиру предмета се налази процена колики су били годишњи приходи коју су утврдили проценитељи у саставу: Гаша Бошковић из Голе Главе, Јеврем Ашковић из Чучуга, Марко Лазаревић из Бранковине, Јован Алексић из Бабине Луке, Дамњан Јермић из Јошеве, Павле Павић из Бранковине.

13 листова, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Инвентарна јединица 2 предмети 20 - 54

III. документа о делатности предмети 20-26

Б.2.327. – 20.

Бранковина, Ваљево, 1823. јул 29.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Бранковине, Ваљевском магистрату о тужби Марка Матића из Палежа, који тужи Раку из Забрежја за отимање ливаде. Марко Матић долази Проти Матији Ненадовићу да му он напише тужбу. За узрок наводи да је Ракин отац држао и одселио се у Забрежје и сада жели да задржи очевину и у Палежу, и у Забрежју.

1 лист, 37x24

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 21.

Памбуковица, Ваљево, 1828. август 17.

Писмо Матеје Ненадовића из Памбуковице, упућено кнезовима Суда Нахије ваљевске, написано у име Васе Вукосављевића из Памбуковице, због повраћаја уговора. Уговор је рађен када је именовани дошао да живи у кући жене Веселе, и по том уговору се прихватио да храни њу и њену децу. Уговор је био у славном магистрату, изван судског протокола. Уговор треба проследити поменутом да се код њега нађе. То се овим писмом тражи.

1 лист, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 22.**Тулари, Ваљево, 1830. мај 9.**

Писмо Матеје Ненадовића испред мештана села Тулари, упућено Суду Нахије ваљевске због парничења односно накнаде штете. Пише да је више пута био обавештаван како један мештанин већ две године се „отурио“ (отишао) од куће и живи у околним шумама. Његово име је Срећко и из Тулара је. Он наноси штету мештанима. Уништио је њиву са усевима кмету Петру, Николи Даниловићу је кућу развалио, уништио род пшенични. Такође, сељаци наводе да преко Тулара, пут од Београда до Босне кроз планину иде и да је поменути на том путу заустављао трговце као хајдук и узимао харач. Због хајдука Срећка „и нас је Милутин Гарашанин мучио и најпоследње казнио од Беталага 700. а Тулара 500. гроша да даду док се овога курталишу, после уватимо га и у суд предамо у окове, и господар Ефрем смилује се и живот му опрости и метне га с момцима у Новаке.“ Једно време је са њима био а затим је почео трговати. Скупио је негде око 100 оваца, и крадом од свог комшије Ивана Зујаловића украо 25 оваца, а све то затим продао у Шапцу. Иван Зујаловић је тражио своје овце и посумњао је на Срећка. Касније му је то потврдио и Срећков чобанин. Иван Зујаловић сматра да се штета само судским путем може наплатити. „Не може свако коме на ум падне свакако се йонашајши“

2 листи, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 23.**Бранковина, Ваљево, 1830. јун 25.**

Тужба Матеје Ненадовића из Бранковине, славном магистрату Ваљевском, а у име Глигорија Петровића који тужи Маринка кмета из Врела. У тужби наводи да је Маринко нанео штету са својим свињама када их је у Ваљево терао. Маринко му је запретио да не сме ићи са својим свињама чак му је и воду забранио о чему је Глигорије био принуђен суд обавестити. Такође, познато је како ме је Маринко терао у Крагујевац и тамо ме срамотио. Он ми казивао говорећи: „да неко писмо има од Сијатељства (а мени га не показује) зато од мене не зависи да му ја што год смем прекословити или га себи на суд позвати зато је, како је и друге тужбе тако и ова жалба к славном суду ваљевском престаји ја се у тај суд не смем упуштати.“

1 лист, 39,5x24

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 24.**Бранковина, Ваљево, 1830. јул 9.**

Писмо Матеје Ненадовића из Бранковине, упућено благодарној господи кнезовима Суда Ваљевског. Примео сам Ваше писмо пуно укура

зато што нисам послао везана Калиновчанина. Он је долазио код мене и довео сведока кога сам укорио зато што је био врло близу и видео краву свезану око носа. Када сам га упитао чиме је била везана у почетку није хтео рећи, а касније ми је рекао да је била лозом свезана, и да је остала свезана. Затим је он тражио од кмета да изађе и види то. Он то није урадио већ је рекао да ће то утврдити кад буде долазио по арач а кад је дошао по арач тада је било вече. „Кад сам нарочито у то село на конак дошо ваздан купио сам арач, нисам време имо предузети ту ствар пред само вече јаве се за то а ја спремио на други конак“... „А што кажете да немате пандура, ту пандур ни не треба но сам печат на кмета, да га доведе јер бо кмета нема који сме преобразнути Вашу заповест.“

1 лисћ, 39,5x24

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 25.

Бранковина, Ваљево, 1833. мај 15.

Писмо Матеје Ненадовића из Бранковине, упућено славном Суду Нахије ваљевске у име Ивана Степановића из Пожаревачке нахије. Поменути Иван пре две године за неко преступљење прогнан је са фамилијом из поменуте Нахије да себи нађе ново место где ће да живи. Матеја Ненадовић га је прихватио и скоро три године „код мене је са двоје деце у најму а Ивану дам помало земље те посеје, мучи се. И друго двоје деце и жену рани како мени дошо ништа спозно нисам да му не ваља. Сад молим славни Суд Ваљевски да би му дали пасош да оде до куће и фамилије да ако јоште што своје нађе донесе.“

1 лисћ 34x24

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 26.

Уд, Ваљево, 1840. април 27.

Писмо Матеје Ненадовића из Уба, члана Совјета упућено славном Суду Окружја Ваљевског поводом буне у Колубарском Срезу. Он овим писмом обавештава суд како се међу народом овога краја у ово време „распаложење тишине налази“. „Јутрос сам обавештен да су неки Леберијаши из Београдског Окружја до села Јабучја долазили и позивали народ да са њима пођу и претили им ако не би пошли, да ће страдати од њих.“... „Наши људи изјаснили се њима да они за њих неће да чују и ништа о томе да знају но ако им њихове представљене власти налог од нашег кнеза и Правитељства што изјаве онда ће се тој заповести повиновати и следити је а другачије не. Они њихове поступке сматрају дунтовничким“. Из Јабучја је са њима отишао само један човек, и један који се сматра као Лола.

Из Скобаља је отишао такође један човек по имену Ђурађ. Они су без ичијег знања и питања са људима из Београда отишли. Он обавештава да има људи из села који сматрају да треба још боље да се утврде, као што се и они одговорно права својих држе и права својих повинују. Да страже покрај Колубаре треба да се појачају и упозорава да буду на опрезу. Ако би нешто ново приметили да одмах јаве. „С овим спроводи се Гавра трговац који нам је могао нешто показати што се у Београду ради и он ће Славном Суду веројатно показати. Ако би ипак што год скоро дознали извештавати га нећемо пропустити.“

9 листова 38x25; 2 листа 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, два воштана жига.

IV. преписка предмети 27-54

Б.2.327. – 27.

Београд, Ваљево, 1842. март 15.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда упућено свом зету Ђуки Сајићу у Ваљево. Овим писмом Прота Матеја Ненадовић обавештава свог зета Ђуку Сајића да је чуо да је тамо отишао Сулејман Аћиемаиловић због продаје земље Барбашића. Он налаже да у случају да је то истина да се оде судијама и да се Грабовчани обавесте да не купују ниједно „парче“, док он у Београду не утврди чије је шта, па ако суд дозволи они могу куповати. Зато треба јавити суду каква је истина, шта је чуо. „Ако нису све судије ѿуна а ѿи јави ономе који је ѿуна или јави у начелство да забране до ѿресуде а ја ћу у име Боја ѿамо уочи Васкрса доћи у Бранковину. Но учини абер нашему Марку и ѿој Данилу нека нам надаве сена на шест коња и зоди ако нема макар и кукуруза.“

2 листа, 21x17

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 28.

Београд, Ваљево, 1844. новембар 14.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено своме зету Ђуки Сајићу из Ваљева. Обавештава зета да је сазнао од господина капетана Срећковића да су почупане врбе из јаза а да му он о томе ништа не пише, затим пита да ли је Ђура воденицу поправио, има ли довољно воде, може ли и колико камена млети. „Јеси ли волове продо ако ниси а ти продај за све ми скоро отпиши да знам како је те вас поздрављати остајем.“

1 лист, 28x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 29.

Београд, Ваљево, 1844. новембар 21.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сажиху у Ваљево у вези куповине воденице. „Оно што ти је Јока писала ако би се продавале оне воденице до 150. дуката цесарских да тераш, ја ти сад пишем да нипошто не радиш нити о куповини тој не спомињеш јер до ја то нећу макар бадава биле“... „Пиши ми јел воденица промрела и колико на камен сада самлети море. Волове ако ниси продао ти продај.“

1 лисћ, 27,5x23

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 30.

Београд, Ваљево, 1844. новембар 26.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сажиху из Ваљева. Моли га да поправи саонице што су мало расцепљене, да се удари једна карика и лепо уради, а ако пођу какве „кирићије“ са колима платићемо да кола до њега дотерају. „...ако ли нађеш муштерију а ти продај а ја ћу овде друге купити саонице. Саонице коштају 25 талира а ти можеш и за 20 талира продати. Пиши ми јеси накупио 200 товара ујма.“

1 лисћ, 36x21,5

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 31.

Београд, Ваљево, 1844. децембар 12.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сажиху из Ваљева. „Обавештен сам да је „брод“ (прелаз преко реке) растурен на јазу и да не могу кола прелазити зато нађи арчата и зови Саву из Градца нека поможе нека добро од јаза у поље раскопају и нека учине равно како могу кола лако ићи“... „Пиши ми одма како су воденице и меље ли која и ако меље који камен може за дан и ноћ самлети, има ли воде, и како је брана“... „Ако не можеш да ми пишеш ти замоли учитеља у моје име нека ми по реду све отпише да знам ради ли што воденица или се бадава воденичару плаћа. Пиши ми јели новце по Милану примио и колико да се не бринем.“... „Отиђи у Славно Начелство и обавести да сам тебе опуномоћио да чуваш моја добра воденицу, ливаду у Градцу, обе баште“.

1 лисћ, 46 x 28

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 32.

Београд, Ваљево, 1845. јануар 30.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сажиху из Ваљева, и пише: „откако си ми писао да си воденичара истерао, од

онда ми ништа ниси писао меље ли воденица или не меље. Зато ми одмах одговори кад примиш ово писмо. Како меље воденица и који камен меље боље а који горе и на један сат колико који камен море самлети. Има ли шта жита у амбару и брашна и да ли шта фали воденицама да све знам како теку послови.“

1 лист, 21x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 33.

Београд, Ваљево, 1845. фебруар 27.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сајићу из Ваљева. Писмо је приватне природе. Предмет је сечење прућа у забрану. Прота се обраћа зету Ђуки: „Чуо сам да је неко секао пруће у забрану, то гледај изнаћи које и суду пријави.“... „Продај стара кола у Косирићу, ко ти даде по три дуката ако више не може.“... „Одмах како се узморе копати посеј доба све по два зрна мећи у кућицу.“

1 лист, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 34.

Београд, Ваљево, 1845. март.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено зету Ђуки Сајићу из Ваљева у коме поручује баштованима да посаде купус и памук. Прота тражи од свог зета да нађе неког ко ће да посади семе памука за 50 кућица. Такође да га обавести да ли су баштовани баште примили да друге не шаље. „Да се сви дудићи што су пред кућом у ћошку покопају и све као купус расади али гледај да најмањи дудић ископаш и у башту пресадиш и који је мали нека се покрај њега што год забодеш како би се видео.“ Он поручује да га о томе обавести шта је урадио и да њему пошаље око сто зрна памука. Семе се налази у вајату.

2 листа, 19x11

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 35.

Београд, Ваљево, 1845. март 25.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева. У писму се говори о уговору са Ђеном, баштованом о давању у закуп баште на коришћење. Он је са њим потписао контракт (уговор, споразум) који гласи: „Ја уступам горњу башту у Градцу, Ђену баштовану од данас за три године. На сваку годину по 27. дуката цесарских. Шљиве и ораси моји да буду. Ђене само земљу да ради.“... У уговору се помиње да

Ђене прве године посади врбе доле испод великог ораха покрај воде, зато ће за прву годину платити 26 дуката, а друге две по 27.

1 лист 23x21, 2 листа 37x21, 1 лист 12,5x21

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 36.

Београд, Ваљево, 1845. мај 3.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева о обради имања. „Ђуко шаљем ти ово семе 12. ока има па гледај како све распореди, и како ћеш ту њивицу засејати.“

1 лист, 18x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 37.

Београд, Ваљево, 1845. јун 12.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези воденице у коме га моли да га обавести има ли каквог рада у воденици и да ли је негде остало не засејане земље. „Пиши ми како је Никола и колико је од земље трава одрасла и јели ирилика да се до јесени може косити. Јел Теша шито крушника (врста пшенице) моја ојосејати у Грациу. Има ли кише тамо. Пошаљи њоведима оку соли и њоздрави Белушевиће. Ливаде иледај да се њокосе и лејо сено њодену. И Јока Вас њоздравља.“

1 лист, 36x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 38.

Београд, Ваљево, 1845. јун 25.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези косидбе ливада. „Драги мој Ђука, не знам зашто ми често о свачему не пишеш. Но како сам мислио да тамо Јока дође, она због слабости не може, оде у Лозницу да тамо проба ако ће оданде тамо доћи. Но ти како ово писмо примиш ако нисте ливаде покосили, косите отава како је. Пиши ми не могу о свему знати. Кад ћете жети боље онако урадите. Јели Сава поплот како она казује да је погодила да добро поплете и да врбе посади. На то ћете Ви и она у Косирићу. Ја сам неким поделио а нешто је и неподелиено остало зато ти гледај коме ћеш дати. Нека се сва стара сена добро површе а и нова лепо подену да не трули. Отпиши ми одма за воденицу или ли шта помељара (онај ко донесе жито у млин). Ако је Ђуро обавио све како смо рекли, подај му 10. до 15. дуката док Јока дође. Пиши ми за ону траву што си посејао како је никла и растели како

је боб. Како су родиле оне лозе, јесте заливали јесу ли се примиле? Који пут залијте ако киша не буде да се не осуше. О свему пиши да знам. Вас све поздрављам.“

1 лист, 33,5x22,6

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 39.

Београд, Ваљево, 1845. јул 28.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези пријема две фуруне. „Драги Ђуко, примите ове две фуруне гвоздене од којих једна је мала а друга велика а кад примите ви измерите и платите на сто ока погођено је 8. Но кад их примите одпишите да знамо јесте их примили.“ Пише да је рабацији, по имену Панић Марко из Попучака „дато му 1 цвонцик капаре“.

1 лист, 21,4x25,8

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 40.

Београд, Ваљево, 1845. октобар 30.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези сађења врба. „Ја сам по Бранковчанима био одписо да ти не копаш врбе и сад ми пишеш да ти је Јока говорила да ти копаш пак ако ћеш и преко средине њива, то добро видиш да они прете.“... „Ја сам по Ваљеву све редом судове молио како је пресуда изашла да суд нагна или суд дође, макар апсенике и пандура судскога пошаље по пресуди да почупају и онда наплате“... „Добро си учинио што си купио вино, гледај ако није пуно буре напуни га лепим вином. Гледај да волове продаш да не затекне снег. Кад си вино купио зовни да нам се пенџер (прозор) на подруму пробије.“

1 лист, 45x27,2

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 41.

Београд, Ваљево, 1846. фебруар 3.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези премера ливаде. „Пише ми Симо Томић да је премерио пола ливаде и то је изашло 404. фата а пола каже да је оком и да има свега 740. фата. Не знам зашто је то од ока мерио а не све фатом. Пиши ми о садњи ливаде, башти.“... „Кажи Ђену да ону кућу пренесе али да је начини код орашчића да море се из куће гледати у башту. И доле Николи баштовану кажи низ јаз нека сасече гране али лепо да не поцепају дрво оздо.“... „Ја ћу вероватно за Васкрсење макар на два три дана доћи. Ђуко онај

катанац што је у Косирићу скини и донеси те удари у Градцу у воденици и добро укуј. “... „Ђуко ону воду што је Јока у бурету оставила изручи да се не би буре усмрдило.“

1 лисџ, 38x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 42.

Београд, Ваљево, 1846. април 16.

Пуномоћје господина Проте Матеје Ненадовића из Београда, које издаје свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева да га може заступати за парничење са Кличевчанима.

1 лисџ, 35x22

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 43.

Београд, Ваљево, 1846. април 25.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези ограде, плота, ливаде. „Не знам је ли Обућина плот раскопао. Јеси ли купио прошће и оградио башту и како је и колика трава? Гледај ако је друга трава освојила а ти одмах покоси како сам ти рекао. Одмах покоси те ће се уравњати, неће бити једна већа а друга мања “... „Што покосиш нека се добро осуши па покупи макар грабили а и у горњи крај ако афтика (коровска биљка) освоји а ти је покоси и о свему отпиши.“

2 лисџа, 22x17

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 44.

Уд, 1846. мај 2.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Уба, свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева са одређеним упутствима: како да самеље пшеницу, спреми сланину и месо и пошаље колима, интересује се како расте трава зеленика, да ли је оградио и да ли довољно киша накисује, да ли је купио прошће за заграђивање ограде...

1 лисџ, 27x21

Копија – препис писара, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 45.

Београд, Ваљево, 1846. јул 17.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези бриге о имању. „Као што сам ти казао за бика да га раздвојиш тако ти сад говорим да га никако ниси раздвојио. Нека га са

јунадима заједно. Ако би онај човек дошао као што сам ти говорио да му га дадеш опет немој га давати ни њему него нека га с кравицама. Притом ћеш ону краву матору дотерати. Стеванчић нека одиде да је дотера. Пустите је у Косирић нека се мало поправи па ћемо је овамо дотерати а ову одавде послати тамо. Реци Ђоки да је не музе нека се теле поправи а Ђока нека сваке суботе да им мало соли. Поздравила те је Ђуко Јока и да оне вренгије што су на јунадима и која је на бики била од четири струке све те да узмеш и оставиш и с бика и с кравица. Купићеш Ђуко двоје папуче. Једне Јоки једне Мари“.

2 лисџа, 26x21

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 46.

Београд, Ваљево, 1846. јул 29.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези оправке бране. „Будући да сам ти казао да ћу скоро доћи то јављам да чим сам у Београд дошао одмах прво вече пао сам у болест. Никуд не могу и данас. Зато сам говорио Миленку да подоштрите коље па да се побије у брану док није вода развалила. Него чим добијете ово писмо одмах зови Миленка коље те побијте и нека се коље лепо подоштри јер Миленко каже да је он томе вешт и онако гледајте као Јевремова брана“. Додаје: „Опет Ђуко препоручи Ђоки за ону јунад нека их често соли и сазива да не би подивљала. А за ону краву ако није дотерана нека дотера Стеванчић па пустите њу нека пасе по ливади да се поправи мало а Ђоки препоручи да не музе краву но нека доји теле не би ли се поправило.“

1 лисџ, 35x21

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 47.

Београд, Ваљево, 1846. септембар 20.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези договора о суђењу. „Како ово писмо дође а ти узми оно пуномоћје које на тебе пише и ово писмо. Писмо однеси у суд и подај га и када они теби акта и план који захтевам даду а ти одмах све запечати и на реверс на пошту подај, како ће мени на руке доћи. Ти често одлази и моли Славни суд да би одма акта и план дали ти. И то немој пропустити но у понедељак однеси и предај у суд јер боје онда рочиште.“

1 лисџ, 34x15

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 48.

Београд, Ваљево, 1846. децембар 21.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези брига о имању. „Писмо примио сам и све разумео добро си учинио што си воденице погодио, и свиње две потуко а то двоје раните до пред Божић и ако нађете кириције одмах по Божићу потуците. Нека их дотерају целе. Ако ли одмах не нађете кириције а Ви потуците и пак стопите у маст а месо нека се суши. То месо суво и ракију порадите и по кирицијама пошаљите и платите да се коњи на рђаву путу не муче. Нека Ђуро рани коње и нека у недељи дана по два пута хвата у кола и по сат два прогони да не би се коњи одучили вући. Поздрави Ђоку нека добро гледа воденице. Има ли воде, и ако се прошће разноси ако ухвати кога одмах у суд јавите.“... „Ђура нека узме јарме и са сољу помеша и однесе говедима и да поздрави Стеву да гледа да рани говеда али да сено не растура. Ако хоће ко оног мањег бика купити одпишите до коју цену и сена у Косјерићу пребројте и видите колико у свима има кола и ако би кој хтео купити за готове новце дао би ђутуре.“.... „Андрија иште оно парче што је Павле сејао. Подај нека посеје крупник напола ако у марту време буде. Кажи Николи баштовану да ћу му послати контракт (уговор) за башту како је и лане држао. За суд што сте дали моје писмо надам се да ће суд одговорити. Почните пунити ракијом ону малу бурад. За тамо послао би неко буре но сад се послати не може. Јока поздравља Ђоку и моли га да оне две видрице (посуда за воду) нове у подруму подајте гвожђа оног танког нека цигани ударе по три обруча бар на једну видрицу а на ону другу ставити дрвене обруче које скине са оне прве.“

2 лисћа, 24x20

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 49.

Београд, 1847. јануар 2.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези радова у пољу. Он га моли да жито на решето просеје, да би га ослободило земље и да би било беље; да по кирицијама пошаље 300 ока жита – брашна; да телад отера у Косирић и да поправи чардак за жито; да погледа да се кукуруз не поквари и друго.

1 лисћ, 22x18,5

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, слабо очуван предмет.

Б.2.327. – 50.

Београд, Ваљево, 1847. март 11.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези његовог доласка. „Ђуко кажи Ђури нека

пође с коњима у прву недељу у Пироман на конак а у понедељак овде на конак али нека не тера кола јер бо кола овде имаду само амове нека понесе и уздице а коње нека редом јаше. Како ће бити овде у цветни понедељак вече па ако Бог да к Васкрсењу и ја ћу тамо доћи. Ту краву пошаљите у Косирић у говеда.

2 лисџа, 21x17

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 51.

Београд, Ваљево, 1849. мај 31.

Писмо господина Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено Славном Суду Београдском у којем даје одговор на рекурс (жалбу) Ђуке Сајића из Ваљева и доставља цео предмет са оригиналима на увид. Предмет се односи на облигациони дуг Ђуре Гођевца поради примљених 75 дуката.

3 лисџа, 23x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 52.

Ваљево, Београд, 1850. мај 16.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Ваљева, упућено кнезу Александру Карађорђевићу у Београд, поводом судског спора у којем се поред осталог осврће на свој рад из 1804. године. У овом писму Прота подсећа кнеза како је он судио од 1804, а како су „сада“ неки чиновници „кои су, шћо но рекну јуче од Ваше светљосџи дџиломе добили, џак мисле да су са дџиломом џамеџи филозофску добили“. Писмо завршава тако што наглашава да га је велика мука натерала да му напише писмо, „а нужда закон мења“.

2 лисџа, 22x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, папирни печат, недостаје први лист писма.

Б.2.327. – 53.

Београд, Ваљево, фебруар 27.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези исплате кирије, радова у башти, садње врба, продаје сена у Косјерићу или да сено да за овце (трампа). Такође, Прота Матеја Ненадовић опуномоћује Ђуру да наплати дуг или у противном да одмах тужи суду.

2 лисџа, 22,5x18,5

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг, прегледом документа се не може утврдити година када је настао.

Б.2.327. – 54.

Београд, Ваљево, нема датума.

Писмо Проте Матеје Ненадовића из Београда, упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева у вези воденице, ливада, воћа. „Колико има времена од како ми ниси ништа писо како сте урадили са ливадама, има ли што жита у воденици и јели Јока дала коме воћњаке да се тресу ако није она скиме погодила а ти тражи кога те погоди нека се тресу кад буде време, и какви су Матини кукурузи, и ако хоће Матеја нека туна дотера јапију за чардак а у забрану нашем нек насече пруће и нека начини повелики како би и ми наше са његовим сасули, пак ћу му и ја помоћи а море сеном покрити. А ти ми отпиши да кажем на коме ћете месту градити и за све ми отпиши. Ал ако мореш послати писмо јербо често отуда моји долазе пак могу понети узгред да не плаћаш пошту. Кад није ништа а ти пиши ми пошто се море узети зоби тамо.“ ... „Ако начини Матеја туна чардак после ја би откупио од њега кад њему не би требало. Пиши ми колико је трава нарасла.“

2 лисћа, 26,7x2

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, благи траг од воштаног жига, прегледом документа немогуће утврдити датум и годину настанка.

Инвентарна јединица 3

предмети 55-81

V. архивска грађа сродника творца фонда

предмети 55-81

Б.2.327. – 55.

Крајујевац, Ваљево, 1836. фебруар 22.

Милош Обреновић, кнез Српски препоручује Исправничеству Окружја Ваљевског да постави Александра Ненадовића за безплатежног практиканта.

2 лисћа, 23x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.
Напомена: Александар Ненадовић је син Јакова Ненадовића.

Б.2.327. – 56.

Београд, Ваљево, 1840. април 30.

Члан Примиритељног суда вароши Београда Јевта Поповић из Београда, упућује славном Суду Окружја Ваљевског рапорт у вези спорног предмета Димитрија Ненадовића против аустријског поданика

Карла Цолића због дуга 119 форинти и 53 храјцара сребра, које оп-
тужени Карл, по контракту из 1839. године, узео у закуп, а од дуга
од аренде једне воденице на Градцу „*Високородној Савешника Мајшеје*
Ненадовића“.

2 лисџа, 22x35

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена приређивача: Димитрије Ненадовић, син Алексе Ненадовића.

Б.2.327. – 57.

Крајујевац, Ваљево, 1840. децембар 18.

Попечитељ правосуђа просветенија Подполковник Стефан Радиче-
вић из Крагујевца, препоручује да Суд Окружја Ваљевског цело деловод-
ство канцеларије под управљеније вручи свом писару као и секретарске
послове Атанасију Ненадовићу из Ваљева уместо бившег секретара Јова-
на Димитријевића.

1 лисџ, 24,5x27; 4 лисџа, 38x23

Оригинал (прилог-копија), црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Атанасије Ненадовић син Јеврема Ненадовића а унук Јакова Ненадовића.

Б.2.327. – 58.

Ваљево, Крајујевац, 1841. фебруар 25.

Високославно Попечитељство финансија из Ваљева, упућује захтев
Високославном Совјета Књажевства Српског захтева да се добра Јеврема
Ненадовића интабулирају по сили облигације са 400 талира у уколико се
дуг на време не врати да се могу без сваког даљег одлагања продати и дуг
каси наплатити може.

1 лисџ, 23,5x38

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Јеврем Ненадовић је син Јакова Ненадовића, а њему је стриц Прота Матеја
Ненадовић.

Б.2.327. – 59.

Ваљево, 1841. септембар 20.

Начелство округа Ваљевског упућује захтев славном Суду Окружја
Ваљевског, за накнаду штете што су начинила говеда Јоке супруге Матеје
Ненадовића која су у ноћи о Илиндану нанела штету Николи и Крсти
Лазаревићу и неког Луковчанина ушавши у њиву у којој је био засађен
кукуруз.

5 лисџова, 23x37

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, оштећен воштани жиг.

Б.2.327. – 60.

Београд, 1842. март 20.

Уступљење Јеврема Ненадовића и Александра Ненадовића из Београда, Високославном Попечитељству финансија Кнежевства Српскога. Продаја куће са плацем у Ваљеву. Кућа се налази на главном сокаку, од тврдог каменог материјала сазидана.

1 лисџ, 22,5x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг, делимично оштећен документ.

Напомена: Јеврем и Александар су браћа и синови Јакова Ненадовића.

Б.2.327. – 61.

Београд, Ваљево, 1843. децембар 7.

Писмо Јеврема Ненадовића из Београда, члана Совјета потполковника који обавештава славни Суд Окружја Ваљевског о свом задуживању у износу од 300 дуката из фонда удовичког и сиротињског. Моли суд да изврши процену његове воденице која је налази на Мула Алином пољу.

3 лисџа, 21,5x34

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 62.

Београд, Ваљево, 1844. јануар 20, новембар 8.

Писма Јоке, жене Матеје Ненадовића из Београда, упућено своме зету Ђуки Сајићу трговцу из Ваљева. У писмима се захваљује о бризи о њиховој имовини, земљи, стоци, воденицама и осталом.

4 лисџа: 1 лисџ 8x2; 2 лисџа 22,5x27; 1 лисџ 21x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 63.

Ваљево, 1844. фебруар 10.

Капетан Јован Миловановић из Ваљева, у одсуству Окружног Казнаца (представник Државне управе), помоћник Окружја Ваљевског по налогу славног Начелства Окружја Ваљевског, тражи да се изврши процена свих непокретних добара „Г. члана Високославног Совјета Србског Јеврема Ненадовића“ због узимања новца из Правитељственије касе. Урађена је процена. Воденица са 6 витлова је процењена на 500 дуката цесарских и 40 дана косеће земље у Мула Алином пољу која је процењена на 200 дуката цесарских, а све то укупно 700 дуката цесарских.

3 лисџа, 22x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Јеврем Ненадовић је син Јакова и Неранце Ненадовић.

Б.2.327. – 64.

Ваљево, 1844. август 16.

Јеврем Ненадовић из Ваљева издаје своју земљу „Писмено“ Николи Дражићу и Ђорђу Павићу за годишњу кирију. „Писмено“ оверено код Окружног Ваљевског Суда.

4 листића, 21,5x35

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Јеврем Ненадовић је син Јакова и Неранце Ненадовић.

Б.2.327. – 65.

Ваљево, 1845. мај 17.

Начелство Окружја Ваљевског упућује допис славном Суду Окружја Ваљевског, да члан Високославног Совјета подполковник Јеврем Ненадовић из Ваљева, жели узети из Правитељственије касе новац под интерес и издао је Високославном Попечитељству финансија облигацију на 500 дуката цесарских. Моли да се изврши интабулација код суда, где се његова непокретна добра налазе која он за гарант овог дуга залажио.

4 листића: 2 листића 21,5x35; 2 листића 21,5x37

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 66.

Ваљево, Бранковина, 1845. октобар 8.

Спор господина Косте Ненадовића, поднаредника артиљеријског из Ваљева са маћехом својом Марицом, удовицом Николе Ненадовића (његовог оца) из Бранковине.

2 листића, 22,5x37

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Никола Ненадовић је син Алексе Ненадовића, а Коста Ненадовић је син Николе Ненадовића.

Б.2.327. – 67.

Београд, Ваљево, 1846. јул 30.

Писмо Светозара Ненадовића, потпоручника из Београда упућено свом зету Ђуки Сајићу из Ваљева, где га моли да поправи и утврди брану на воденици на реци Градцу и остало.

1 листић, 22x34,5

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Напомена: Светозар Ненадовић је син Проте Матеје Ненадовића.

Б.2.327. – 68.

Београд, 1851. октобар 8.

Диплома кнеза Александра Карађорђевића о постављењу поручника Светозара Ненадовића, за начелника Среза колубарског.

2 лисџа, 29x40

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Светозар Ненадовић је син Проте Матеје Ненадовића.

Б.2.327. – 69.

Београд, 1853. нема датума.

Писмо Косте Ненадовића, поручника артиљеријског из Београда упућено свом брату Андрији Лазаревићу да му препушта своја добра да се он стара о њима, издаје под кирију, води бригу о воћу и остало.

2 лисџа, 21,5x27

Копија – препис писара, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 70.

Београд, Ваљево, 1856. јун 8.

Парница Косте Ненадовића, поручника артиљеријског из Београда, против Светозора Ненадовића начелника Среза колубарског округа из Ваљева и Љубомира Ненадовића, начелника Попечитељства просвете из Београда, због дуга у износу од 165 дуката цесарских.

16 лисџова, 22x35

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Коста Ненадовић је син Николе Ненадовића брата Проте Матеје Ненадовића. Љубомир Ненадовић и Светозар Ненадовић су синови Проте Матеје Ненадовића.

Б.2.327. – 71.

Београд, Ваљево, Шабац, 1858. фебруар 24. – 1869. јануар 8.

Спор Косте Ненадовића из Шапца, официра артиљеријског против Светозара и Љубомира Ненадовића из Београда, због дуга у износу од 369.042 гроша и парничних трошкова.

56 лисџова, 22x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 72.

Ваљево, Београд, Шабац, 1866. мај 6. – 1868. октобар 30.

Молба Косте Ненадовића, официра артиљеријског из Шапца којом тражи да се укњижи на купљену земљу од Светозара Ненадовића из Београда. Земља се зове „Косирић“ са воденицом.

85 лисџова, 36,5x22

Оригинал (прилози-копија), црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 73.

Ваљево, Београд, Шабац, Крагујевац, 1867. март 23. – 1870. април 22.

Продаја имања господина Косте Ненадовића из Крагујевца, официра артиљеријског и пренос на купца Мирка Радовановића правозаступника из Ваљева и Дамњана Радовановића, трговца из Дупљаја.

61 лист, 22,5x3

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг делимично оштећен.

Б.2.327. – 74.

Ваљево, Шабац, 1867. август 21. – 1868. фебруар 8.

Спор Косте Ненадовића, официра артиљеријског из Шапца против Василија Крунића из Јасенице, због дуга од куповине и продаје земље „Ђеновац“.

23 листа, 22x35,5

Оригинал (прилог-копија), црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 75.

Ваљево, Београд, Шабац, 1867. децембар 18. – 1869. август 8.

Спор Јелене Ненадовић, жене господина Светозара Ненадовића управитеља Апсанског завода у Топчидеру, против Косте Ненадовића, официра артиљеријског из Шапца због потврде тапије на део имања и воденице у Косјерићу.

17 листова, 23x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Напомена: Светозар Ненадовић је син Проте Матеје Ненадовића, а Коста Ненадовић је син Николе Ненадовића.

Б.2.327. – 76.

Ваљево, Београд, 1868. јул 20. – 1870. април 18.

Начелство округа Ваљевског, тражи од Окружног суда Ваљевског да му достави податке о постојећим интабулацијама и теретима који се налазе на имовини Младена Ненадовића, коњичког капетана из Београда. Тражени попис достављен је ради наплате од стране поверилаца.

51 лист, 22,5x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Напомена: Младен Ненадовић је син Јеврема Ненадовића, а унук Јакова Ненадовића.

Б.2.327. – 77.

Ваљево, Београд, 1869. април 8.

Обавештење Начелства Окружја Ваљевског упућено Суду Окружја Ваљевског, о постављењу господина Димитрија Протића, архивара овог

суда за заступника малолетној деци убијеног Светозара Ненадовића из Београда.

4 лисћа, 23x37

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир.

Напомена: Светозар Ненадовић је син Проте Матеје Ненадовића.

Б.2.327. – 78.

Београд, Ваљево, Шабац, 1869. фебруар 17.

Спор Косте Ненадовића, официра артиљеријског из Шапца против Светозара и Љубомира Ненадовића, браће из Београда због наплате дуга у има прихода за не уживано непокретно имање и трошкова око деобе. На основу сачуване архивске грађе утврђено је да се спор водио од 1863. до 1869. године.

216 лисћова, 22x34,5

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Б.2.327. – 79.

Ваљево, 1869. децембар 19. – 1871. мај 26.

Уговор Јелене, удове Светозара Ненадовића из Ваљева и Милоша Новаковића, баштована из Ваљева о изнајмљивању воденице у Градцу у износу од 40 дуката цесарских годишње.

8 лисћова, 21x34,5

Копија – препис писара, црквенословенска ћирилица, папир.

Б.2.327. – 80.

Ваљево, Београд, Шабац, 1871. април 20.

Спор Косте Ненадовића, војног чиновника у пензији из Шапца против Јелене удове Светозара Ненадовића из Ваљева, због накнаде изгубљене добити.

51 лисћ, 22,5x37

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, папирни жиг.

Б.2.327. – 81.

Ваљево, Београд, Беч, 1871. децембар 4.

Спор Јелене, удове Светозара Ненадовића из Ваљева против Косте Ненадовића, војног чиновника у пензији из Шапца, који тренутно живи у Бечу, због скидања терета са имања.

19 лисћова, 22x36

Оригинал, црквенословенска ћирилица, папир, воштани жиг.

Укупно 81 предмет

Мање њознајте речи:

Абер – вест, глас, порука
Арач-харац – порез
Аренда – закуп земље
Афјика – коровска биљка
Бод – биљка, врста пасуља
Брод – прелаз преко реке
Вајати – дрвена кућица без прозора
Вренџија – уже за везивање
Кириџија – превозник
Конџираџи – уговор, споразум
Крчевина – исечена шума
Крујник – врста пшенице
Оџурио – отишао од куће
Пенџер – прозор
Плоџи – ограда од дрвета и прућа
Појлоџи – заградити, оградити
Рекурс – жалба, примедба
Раџација – човек који превози запрежним колима
Ујам – део брашна који припада млинару
Фаџи – стара мера за дужину
Фуруна – пећ